

ДЖАМАЛСКИ ГРОБИЩА

Между селата Жълт бряг и Градско се намират **Джамалски гробища**. Те са реално съществуващи и са резултат от практикуван някога обичай Джамал. „Джамалите обикаляха нощно време. Не помня по кое време на годината, бях малък. Правеха го, за да съберат пари, бяха гладни години, ходеха даже и в Шивачево. Групата е само от млади момчета. Джамалът има хлопки, подскача, дрънчи. Няма нищо на главата си. Две момчета са облечени като булки, с дълги до земята бели ризи. Другите момчета нямат хлопки, обикновено облечени. По пътя голяма гюрултия вдигат. В двора на къщата предрешените булки играят, джамалът обикаля около тях. Момчетата посягат да ги закачат. Джамалът като се раздрънчи с хлопките ги плаши и те бягат на далече. Стопаните са давали, каквото им е на сърце - масло, зърно, брашно и др. Това, което джамалите са събрали, после го продавали поевтино. Някой път група хора купували продуктите и после се събирали на една поляна да ги ядат заедно. Със събраните пари джамалите купували животно и правили курбан. Всеки можел да отиде да яде от курбана.

„В началото на с. Градско, откъм с. Бяла паланка, под пътя, има Джамалски гробища. Там са се срещнали две групи и се сбили. Не можело джамалска група да се върне обратно или да отстъпи. Едните трябвало да се откажат. Бият се до смърт. Там са заровени убитите момчета.” (Демирев, Дечев, Тодорова 2011: 144) Това гробище си остава единствено и само на джамалите. Не се ползва от селищата за други погребения. И се знае, че не „трябва да се пипа”.

Джамалски гробища има и в землището на с. Тополчане и с. Жельо войвода, в които населението е изцяло християнско. Според местното знание Кукери на Куковден се срещат и се сбиват и убитите заравят на място. (Дечев, Демирев 2012: 257)

Подобна е ситуацията с **Русарските гробища** в землището на с. Блатец. По предание тук са се срещнали две